Ч. 188 (11.441). Львів, четвер 23. серпня 1928. [illegible] Рік XLI.V

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10, II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло", Львів.
Гол. Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА: М. сячно: в краю 4·50 зол.
За границею: В Америці 1 доляр, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зл., Німеччині 7·50 зл., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 леї, Болгарії 7·50 зл., Австрії 7·50 зл. — Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 20 сот.

Республика чи монархія?

Після грецьких виборів.

Львів, 22. серпня 1928.

В неділю, дня 19. ц. м. відбулися в Греції вибори до атенського парляменту. Пресові дані про виборчі висліди поки-що скупі, але й вони вже стверджують, що веніцелісти, себ-то республиканське-ліберальний табор є в більшости. Особливо в Атенах і Солуні, двох найбільших містах і двох найбільших виборчих округах, у Тракії й на Креті уряд здобув рішучу перевагу. На 280 голосів в парляменті уряд розпорядатиме яких 200 голосами. Вибори відбулися при досить слабій участи виборців з огляду на пануючу пошесть феври. Отся то февра в одноднюоких околицях Греції з одного боку і приєднання малоазійських і царгородських утікачів з другого й були союзниками Веніцельоза в дні виборів. Особливо положення грецьких утікачів з Малої Азії й Константинополя, прогнаних побідним Кемалем Пашою, було в останньому часі крайно незавидне. Уряд Веніцельоза напередодні виборів признав відшкодування втікачам й негайно перевів виплату 20 проц. признаного відшкодування. Заспокоєна в своїх примітивних потребах маса втікачів лавою пішла за Веніцельозом. Крім того рішучою у виборчій боротьбі була й авреоля, яка сповиває старого кретійця — як борця за обєднання Греції.

Грецькі вибори не пройшли гладко. Хоч офіційна атенська агенція сповіщає, що вибори пройшли зовсім спокійно в цілій Греції, то знаємо підчас виборів вбито навіть б. міністра Кафандаріса. Також прихильники б. військового диктатора Пангальоса виконували акти терору, а сам Пангальос стріляв до товпи.

В повоєнних літах Греція перейшла крізь горнило болючих досвідів. Опромінена блеском „побіди", вона виставила великі претенсії, маючи на меті захопити значну частину Малої Азії й Константинопіль та реставрувати велич византійської імперії. Та величні сни й горді мрії греків розбилися об турецький таран Кемаля Паші. Поворот до дійсности все відбувається в супроводі розчарування. Невдачі на малоазійському фронті привели до внутрішньої боротьби, в першу чергу між монархістами й республиканцями, а згодом серед загального замішання після упадку монархії виринули і „модні" змагання шляхом військової диктатури вернути країні втрачену честь, славу і велич. Та військова диктатура Пангальоса скінчилася смутно.

В таких умовинах, серед вибуяної внутрішньої боротьби, повернув до батьківщини старий Веніцельоз, в днях радощів забутий борець за обєднання всіх грецьких областей. Зовсім природно, що першою умовою Веніцельоза перед приходом до влади було переведення нових виборів.

Виборча боротьба мусіла розігратися між двома головними партіями, а радше між партійними провідниками, бо в політично слабко [illegible] Греції партія мало говорить. Рішаюче слово належить особам, провідникам партій. На перший плян в тій грі висунувся Веніцельоз зі своєю ліберальною партією, яку він полишив був в руках Кафандаріса й Міхалакопульоса. Між Веніцельозом і Кафандарісом істнували досить поважні розбіжности. Вбивство Кафандаріса усунуло в значній мірі розбіжности в ліберальній партії. На боці Веніцельоза стоїть Міхалокопульос, який і пройшов при виборах, та провідник соціял-демократів Папанастазіо, а крім того ген. Кондиліс. Цей табор творить ліберально-демократичну й республиканську коаліцію, яка вийшла побідно при виборах.

Другий табор творять легітимісти. На їх чоло висунувся Штрайт, який досі не грав активної ролі в практичній політиці. Його завданням було зібрати розсіяних монархістів і повести їх до боротьби за віднову монархії. В цьому таборі найшлися Цальдаріс, провідник народньо-монархістичної партії, Мавроміхаліс, Ралліс і Меркуріс, провідники невеличких партій, й інші, менше помітні індивідуальности. Ген. Пангальос і мілітарна кліка в створених умовинах не мали великого поля до ділання.

Між цими двома таборами в неділю прийшло до рішаючого бою, себ-то між республикою й монархією, вірніше: прогнаною династією. Побідив Веніцельоз і республика. Маючи більшість в парляменті й уряд у своїх руках, Веніцельоз приступить до закріплення республики і зміцнення своєї партії. Грецькі вибори мають в першу чергу внутрішнє значіння. Закріплення республики й її інституцій, боротьба з розладдям, заведення внутрішнього ладу, відбудова знищеного землетрусом Коринту, викорінення розпаношеного розбишацтва — ось головне завдання ліберально-демократичної коаліції. Однак побіда ліберально-республиканського табору не є рівнозначна з повною перемогою легітимістично-монархічного табору. Грецький народ, як усі полудневі народи, є дуже змінчивий і химерний. Треба все нових і то великих здобутків, щоби на протязі довшого часу зберігти його ласку. Веніцельоз уже мав нагоду переконатися на собі, що ласка грецького народу, як роса на сонці. Невиключене, що побіда веніцелістів є лише переходового значіння та що легітимісти, використовуючи слабі сторони республиканців, зуміють ще викликати прихильні для себе настрої.

Та поки-що побідила республика й республиканський прапор високо має над Грецією. Веніцельоз, республиканець у внутрішній політиці й антантофіл, а радше англьофіл у зовнішній (англьофілом є він з огляду на географічне положення Греції), повернувши до батьківщини після кількалітньої відсутности, приступає до впорядкування відносин у повоєнній Греції.

Життя і смерть ґазети.

З приводу закриття „Нової Реформи" і „Варшавянки".

Цього місяця польська преса збідніла на два великі щоденники: перестали виходити краківська „Нова Реформа" й варшавська „Варшавянка". Перша з них мала вже 47 літ за собою; остання — була чи не найкраще у Польщі редаґованою ґазетою. Одна з них мала поважну традицію за собою, друга знаменитий провід і перо. — здавалось би, що обі розпоряджають тим духовим капіталом, який гейби автоматично тягне за собою капітал матеріяльний і запевнює ґазеті — безсмертність. А проте обі вони вмерли. І вмерли саме на ніщо інше, як на анемію духа, яка в свою чергу зупинила обіг крови — відштовхнула всемогучий гріш.

„Нова Реформа", заснована з початком 80 рр., за часів всевладного панування у Галичині польської „консерви", була висловом опозиційної, поступово-ліберальної думки. Коли краківські консервативисти, спіраючись виключно на поміщицтво й шляхту, за єдину свою ідеольогію і всю політичну мудрість мали лакейську вірність габсбурській династії („пиши тобє, найяснєйши панє, стоїми і стаць хцеми"), заснователі „Нової Реформи" виступили з гаслами демократії. Так і створили вони групу т. зв. польських демократів, відомих іменами Асника, Ернеста Адама, Руговського, Сроковського. Як реакція проти заскорузлої консерви — „польські демократи" мали успіх, мав успіх і їхній орган „Нова Реформа". Однак дуже коротко. Бо сказавши „а" треба було казати й „б", а „польські демократи" були до цього нездібні; коли нині, під кінець 20-тих років XX. віку, після великої війни й російської революції, питоменні прикмети національно-польської вдачі й ментальности ніяк не можуть погодитися з вимогами справжнього чистого демократизму й лібералізму, і коли нині найчільніші польські „демократи" є в суті речи героями пустословя, є трагікомічними постатями, які вічно самі себе бють по фізіономії, то не дивниця, що у 80. і 90. рр. демократизм і лібералізм „польських демократів" із „Нової Реформи" був безполовим гермафродитизмом, згори призначеним на загладу. „Польська демократія" тупцяла на одномі місці псевдодемократичних фраз, аж поки не вродилася у зоольоґічну „народову демократію": Станіслав Ґломбінський був одним із тих „демократів", які в 1902 році великим гуртом перейшли до рядів новозаснованої ендеції, що згуртувалася біля „Слова Польского". „Демократи" з „Нової Реформи" ідейно зблизилися знову до консервативистів із конкуренційного „Часу", і хоча мали ще за собою частину кращої польської інтеліґенції та поступового міщанства, почали вже хворіти на старечу неміч. Колиж „Нова Реформа", як ґазета, так довго втрималася і навіть з упадком політичних впливів її групи все ще мала кадр своїх прихильників, то завдячувала це виключно перові своїх редакторів, головно згаданому вже вгорі Конст. Сроковському. Нині „польські демократи" розплилися в реакційно-ліберальному морі урядової санації, яка дає притулок для всіх спрагнених урядового вівса. Але що таки „ліберали" із консервативного „Часу" найшлися, завдяки симпатіям полк. Славека, таки більше в ласках власть імущих, „Нова Реформа" перестала й цим останнім бути потрібною. І замовкла на віки.

З „Варшавянкою" було трохи інакше. Істнувала вона всього чотири роки і заснована була особисто Станіславом Строньским, який з цілим редакційним складом покинув „Ржечпосполиту", котру в жовтні 1924 р. тишком-нишком Падеревський продав Корфантому. В останньому, прощальному, числі „Варшавянки" Строньский пояснює її упадок негайним її повстанням, яке не залишило часу для підготовки економічних підстав ґазети. Однак поправді причина була подібна, як у „Нової Реформи". „Варшавянка" була орґаном т. зв. „християнсько-народових", скрайно реакційної політичної групи, яка однак усе хиталася поміж шляхетською консервою та „плебейською" ендецією. Усіх їх вязав національний польський зоольоґізм і воюючий клерикалізм. Однак кожний із них мав свої інтереси засклепленої в собі мафії. „Хаєни" „Варшавянки" були одною із трьох ґруп консервативистів. Залицянки санації, залицянки позбавлені всякої сантиментальної делікатности, довели у зґанґренованому вічним опортунізмом таборі консервативистів до ще більшого хаосу, ніж в якомунебудь іншому. Вибори вияснили ситуацію настільки, що — як виявилося — і краківські „станьчики" і виленські жубри і варшавсько-лодзькі потентати найшлися лавою у рядах одинки. З усіх „хаєнів" буквально лише два шляхтичі-монархісти залишилися поза бортом: гр. Тарґовський і гр. Жултовський. Цей останній разом із Дубановічем і Строньским є єдиними нащадками колишнього двацятькілька членів рахуючого клюбу „хаєнів" із минулого сойму у нинішньому соймі. Всі вони є „госпітантами" в клюбі ендеків, від яких отримали теж мандати. Остання зміна фірми ендеків, які перестали вкінці звати себе на глум демократії „демократами", вможливила монархістові Строньскому пристати цілком до їх табору. Однак його ґазеті це не помогло. Ендеки самі фінансово підрізані не всилі вберігти за собою навіть львівського „Слова Польського" ані варшавської „Двугрошувки", не могли теж санувати „Варшавянки", якій на санацію переорієнтовані жубри-монархісти стримали субвенції. Не помогли теж пробувані в останньому часі розпучливі залицянки Строньского безпосередньо до джерел всіх благ. „Варшавянка" мусіла замовкнути, а її смерть стала напевне особистою трагедією для її творця, який — справедливість каже признати — є першорядним, справді високої мірки публіцистом та поливу гідним знавцем часописної машини.

*

Підставою ґазети є її ідея. Коли ця ідея стає безплідною, мертвою, або губиться у нетрях політичної спекуляції — смерть ґазети неминуча. Підставою ґазети є гріш. Ідея без [illegible] і гріш не два антиподи, [illegible] а гроша є неправильним [illegible] — забавкою без змісту; гріш без ідеї — [illegible] тіло — [illegible] сту. Не як душа й тіло [illegible] роги й [illegible]

ка. Живе газета, коли в гармонії її душа й тіло. Вмірає — коли бракне одно з них.

Так на всьому світі. У нас інакше. У нас — себто тих, що славлять себе дітьми великоміліонового народу з великими претензіями і т. д. і т. д. У нас не істнує життя газети. Газета лише животіє. Може брак у неї ідеї?! Ах ні! Є ідея, велика, жива, дужа. Є душа — є й мінок: адже на услугах нашої газети сливе всенька грамотна інтелігенція (бо є у нас інтелігенція й неграмотна). Але у нас замало є сили ідеї, аби добути з кишень наших земляків гріш. Бо вони — найбільші мудрагелі — ще не доросли до того, аби розуміти: що таке газета, яка служить ідеї!..

І. К—н.

Боротьба за православну церкву.

Підготовка до краєвого собору.

В православній церкві в Польщі від довшого часу йде боротьба за її національно-церковне обличчя. Досі організацію православної церкви, яка — по складі своїх вірних — є переважно церквою українською, використовують ворожі українському народові чинники: москалі з русофілами (через зрусифіковане духовенство) й поляки (через адміністрацію). В статті В. Островського („Діло", ч. 185) докладно зясовано всі ворожі наступи на правосл. церкву та представлено заходи, яких метою не допустити українців до відповідного впливу в церковній організації.

Низку питань, а особливо справу українізації й білорусизації правосл. церкви має розвязати помістний (краєвий) собор правосл. церкви, який має бути правдоподібно скликаний на Покрови (15. жовтня). Тепер відбувається підготовка до краєвого собору, в якому крім духовників братимуть участь і світські церковні діячі.

Собор підготовлює митрополича рада. Друга сесія тієї ради призначена на 22.-24. серпня. Беруть в ній участь — як голова: митр. Діонісій, а як його заступник гродненський архіеп. Олексій. Від монастирів делегатом до ради є намісник Почаївської Лаври архимандрит Дамаскин. Опісля в склад ради входять представники епархій. І так: від **варшавсько-холмської епархії** входять: протопрес. варш. митроп. церкви Т. Теодорович, настоятель холмської парохії прот. Ст. Грушко, наст. вілівської парохії ігум. Пантелеймон, а від прихожан: Д. Цибуля з Варшави, М. Зарембa з Гродна і Семен Бендасюк зі Львова; від **волинської епархії** входять: наст. рівенського соб. прот. Мик. Ропальський, наст. луцької парохії прот. П. Пашевський, наст. романівської парохії прот. Вол. Зах. а від прихожан: Ів. Ковалів з Рівного, Ів. Гаврилюк з Кременця й Євг. Яснінський з Луцька; від **виленської епархії** входять: прот. Вол. Юзвюк і прихожанин Мик. Грумонадь; від **гродненської епархії**: прот. Йосип Гушкевич і прих. Серг. Тацький; від **поліської епархії**: свящ. Серг. Дюков і прих. Теодор Маркевич. Крім того від **українського громадянства** покликано таких діячів: Артемюка (Полісся), пос. Богуславського (Волинь), пос. Власовського (Волинь), Рочняка (Холмщина), Соловія (Полісся), пос. Хруцького (Холмщина) і б. сен. М. Черкавського (Волинь); **від російського громадянства** покликано: пос. Короля (Полісся), Лелявського (Львів) і б. пос. Серебреннікова (Варшава), а **від білоруського громадянства** — покликано: О. Ковша (Виленщина), Островського (Виленщина) і Чатирка (Новгородщина).

Покликання до митр. ради представників громадянства, розуміється — в першу чергу українського і білоруського дуже не подобалося „Русск. Народ. Обед." й його органові „За Свободу". В статті „На шляхах до помістного собору" варшавський орган пише:

„Якими церковно-громадськими групами намічені будучі кандидати, що удостоїлися покликання в раду в боку його блаженства? Хто їх намічав, хто їх вибирав? Або — може бути — для того вистачає „депутатський" або „сенаторський" мандат?

І в тому напрямі дальше йдуть докори на адресу митр. Діонісія. Іншими словами: москалі й русофіли не вдоволяються численним представництвом в митр. раді і в будучому соборі зрусифікованого духовенства і таких „деятелей", як ославлений Бендасюк і Лелявський, але хотіли би шляхом „виборів", себ-то „делегатів" висланих зрусифікованим духовенством мати запевнену більшість в раді й на соборі.

Боротьба за правосл. церкву, за її обличчя й за її національну душу входить в рішаючу фазу. Є всі дані сподіватися, що спільними зусиллями українців й білорусинів вдасться покінчити з російською гегемонією в правосл. церкві.

Радянська Україна.

Хлібозаготовка проходить мляво.

В харківському „Комуністі" з 15. 8. читаємо:

„Учора мала президія ВУЦВК-у під головуванням тов. Буценка заслухати інформацію наркомторга тов. Чернова про хлібозаготовчу кампанію на Україні (питання, що їх порушив тов. Чернов, останнім часом висвітлено в „Комуністі"). Між іншим тов. Чернов підкреслив, що серпень не дав помітного збільшення темпу хлібозаготівель проти липня. **За 10 день серпня, як відомо, виконано тільки 3 і пів проц. місячного пляну.** Заготівлі посуваються однаково незадовільно майже по всіх округах, за винятком Полтавщини, що дала близько половини всього заготовленого за 10 день хліба.

У звязку з недородом у степових округах спостерігається великий наплив селянства з цих округ до врожайних районів як на Україні, так і до суміжних — Криму, Кубані та інш. по насіння. Це заважає державним хлібозаготівлям. Наркомторг вживає заходів до швидкого постачання селянству степових округ насіння. Зупинившись на контрактації озимини, тов. Чернов зазначив, що на 5-те серпня плян контрактації по Україні виконано тільки на 58 проц.

Президія ВУЦВК-у ухвалила звернутися з директивним листом до окрвиконкомів, райвиконкомів та сільрад з пропозицією вжити термінових заходів до усунення утруднень, що спостерігаються в хлібозаготовчій кампанії. Місцевим радянським організаціям запропоновано всебічно оприяти селянству в найшвидшому обмолоті хліба. Ухвалено використати продукцію кустарної промисловости для постачання хлібозаготовчим районам. Ухвалено також на одному з найближчих засідань великої президії ВУЦВК-у заслухати доповідь про хлібозаготівлі".

В тім-же „Комуністі" читаємо, що в Лубенській окрузі хлібозаготовка проходить зле. Досі виконано там тільки 9 проц. заготівлі замісць планованих 30 проц.

Контрактація озимих засівів на слідуючий рік.

В радянській пресі читаємо: „Укрколгосп розробив плян контрактації озимої пшениці засіву 1928-29 року. За пляном на Поліссі передбачається законтрактувати 1.200 гектарів озимої пшениці, на Правобережжі — 22.100 гект., на Лівобережжі — 8.900 гект., в промисловому районі — 14.300 гект., в гірничому районі цебто на Артемівщині, Луганщині та Сталінщині — 12.800 гект. і в степових районах — 56.800 гект.

Разом по всій Україні передбачається законтрактувати озимої пшениці, засіву наступного року 116.800 гект. Найбільше буде законтрактовано озимої пшениці на Запоріжжі, Артемівщині, Сталінщині, Першотравенщині — по 5.000 гект., на Зіновіївщині — 6.100 гект., на Херсонщині — 6.400 гект., на Мелітопільщині — 12.800 гект. і на Одещині — 13.300 гект. Контрактація озимої пшениці по інших округах охопить площі від 200 до 4.000 гект." („Комуніст" з 15. 8.).

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

Всі українські діти до української школи! — Хто минає рідну школу і посилає дитину до чужої школи, той ворог своєї дитини й української нації!

◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆◆

На економічні теми.

В справі кредитової кооперації.

(Голос у дискусії.)

II. місцеві організаційні центри.

Для дир. О. Савича не істнує проблема: Як мають виглядати місцеві організаційні центри кредитової кооперації. Для автора ясно, що повітові кредитівки „повинні стати організаційними повітовими кредитовими союзами". Вони організуватимуть райфайзенки у своїм судовім повіті. Вони вироблять плян організації райфайзенок, розібють повіт на райони, засновуватимуть та вводитимуть у життя райфайзенки, будуть доглядати, інструктувати їх. „Кошти получені з організаційною діяльністю цих союзів будуть покривати поодинокі кредитові кооперативи першого ступня". Так без мотивів, як щось, що само собою розуміється, розвязані дві великі проблеми: перша — щодо місцевого організаційного центру і друга — що кредитова кооперація має приняти не дво-, а три-ступневу форму організації. Останнє вяжеться з питанням про відношення райфайзенки до Центральної Каси, тому тут про це не будемо говорити. Спинимося на місцевім організаційнім центрі. Для мене останнє це почасти вяжеться з другим: чи українська кооперація повинна прямувати до того, щоби в кождім повітовім (окружнім) осередку мати свій місцевий єдиний ідейний організаційний центр для всіх видів кооперації чи кожний вид утворить собі свій такий центр у повіті. Не тільки мої симпатії, але й реальне життя вимагає, щоби кожний повіт (округ) мав свій ідейно-організаційний центр для всіх видів кооперації. Від нього виходила би ініціятива в дальшій розбудові нашої кооперації, він був би провідником ідей і напрямків, що їх репресентує Ревізійний Союз. Цей центр вводив би в єдине кооперативне русло різноманітні наші кооперативи і служив би наглядним символом єдности кооперативного руху. Тільки при істнуванні такого центра в повіті можна бути певним, що робота кооперативного виховання народу буде стало й систематично посуватися вперед, що окремі види кооператив не звелуться на манівці амбіцій чи інтересів, що в наших умовах може дать вигляд ворогування поміж собою окремих видів кооперації. Коли уявиш собі, що ми в початках кооперативної організації, що поле кооперативації у нас так безмежне, то тяжко уявити собі систематичну роботу в будучому за єдиним поле кооперативної ріжнобарвности без того спільного для всіх видів кооперації ідейно-організаційного центра. Думаю також, що відсутність таких центрів дуже й дуже обезкровила би ідейно-організаційну ролю Ревізійного Союза. Та це мо-

---

Д-Р ЛУКА ЛУЦІВ.

Туга за драмою.

В „Новому Часі" ч. 94 якийсь безіменко жаліє, що

„мало хто хоче займатися такою важною справою, як національне театральне мистецтво" та, що і „українські письменники або не творять зовсім нічого з обсягу театрального письменства, або, коли напишуть щось з цеї ділянки, то ці твори, в найліпшім разі мають лиш літературну вартість, але до виставлення на сцені не надаються."

Причина цього в тому, що

„й найголовніші письменники не стараються пізнати безумовних вимог сцени, ані т. зв. духа часу, який панує серед громадянства, як театральних видців".

„Театральні видці" своєю неприсутністю на одинокій українській премієрі — нічого не можуть навчити письменників. Повна саля на легких чужинних оперетках могла б хиба спонукати до праці українських композиторів, як щоб такі були. Та всетаки оця туга за драматичними творами нагадала мені виклад природника фільософа (чи не В. Оствальда) в Празі про те, що появу чогось великого — випереджує завсіди могуча туга за ним. Він доказував те на примірах всесвітної історії."

Невже і в нас воно так?

„Національне театральне мистецтво" — велика річ. Про нього вповні можна говорити тільки тоді, коли є своя: драма, театр і режисер. За драмою, в ширшому розумінні, аж пищите, може не так „театри", які живуть опереткою, як театральні гуртки аматорів, що розшибаються за новим репертуаром. На оригінальній драмі може показати свою працю і режисер, який, маю на думці Галичину, в чужинних пєсах копіює чужинців.

В нас літами цілими не появляються драматичні твори. На Великій Україні малощо краще. А тут хочби ті два вибрані театри, що вважають себе „власністю цілого українського народа", щоби дійсно мати право так називатися і щоби хоч сяк-так записатися в розвиткові української драматургії — повинні річно грати хоч по дві українські премієри.

„Давайте їх сюди" — скажуть панове директори театрів.

І тут саме зачинається оте блудне колесо нашого театрального лихоліття. Театри трафаретно грають стару побутовщину для своїх, для чужих і своїх „вибранців" вимахується в оперетках інтимною гардеробою, яка при наших скромних засобах не всякому „імпонує"

Деж мають письменники „пізнавати безумовні вимоги сцени", яких навчитися можна тільки від неї самої?! Генії драматичної творчости, згадатиб хоч Шекспіра й Мольєра, товклися по дошках у своїх театральних будах; сьогодні найоригінальніший драматург є директором театру — Л. Піранделльо. Та й наші одинокі драматурги, автори справді сценічних творів, це люди, яким не чужою була театральна шмінка.

Галицькому інтелігентові важко стежити за сучасною вартісною заграничною драматичною творчістю. Навіть Львів під тим оглядом є тільки загумінковою провінцією. Хто в нас міг би користати із мистецьких досягнень хочби старого Б. Шова, згадуваного вже Л. Піранделля, Г. Кайзера, чеха К. Чапка або американця O. Neil-a, яких твори буквально облетіли цілу земську кулю.

Реготуться на сатиричній комедії бельгійця **Cromelyncka** „Великодушний рогач", легко впевнитися, що дійсний талант не пошукує мозольно за сюжетом, бо, на всі сторони клепана тема заздрости між молодими подругами, є ще й досі невичерпаною скарбницею. Але техніка конечна! Сучасні драматурги стараються збагнути істоту театру на основі докладних студій над початками театру в Греції і в середновічу. Назвім „То найголовніше" Євреїнова.

Плекати свою драму можуть тільки театри. В нас немає ні одного, ні другого. Та все таки голосяться до життя театральні дружини, коли про рідну драму не чувати. Звідсіля це і туга за нею. Свої театри, які вони і є, повинні свою оригінальну творчість навіть трохи й фаворизувати. Так діється; навіть в державних націй, де говориться про охорону в формі заборон чужинних авторів.

*

Після одніеї невдалої вистави сказав Чехов до присутних знакомих, що він протягом двох тижнів написав би ліпшу драму. Взятий за слово присів і дійсно виготовив свого „Іванова". Це доказ, що часто зовнішна заохота відкриває талант. Томуто багаті інституції або й держави розписують літературні конкурси, витрачуючи на це поважні суми. І на Радянщині в цей спосіб пошукують за талантами, хоч серед тамошньої казьонщини важко розвиватися дійсній творчості.

Ми далекі від того, щоби конкурси вважати єдиним ліком проти мізерії в драматичній творчості. Та саме в цей спосіб можна буде найти таланти, які пізніше. пізнаючи кра-

жуть вважати побічним міркуванням. Тому вернім до реальности і подивімся, чиїми організаційними, нині вже істнуючими силами можемо поставити на ноги національний кредит. На місцях маємо Повітові Союзи, як витвір широкого народнього руху і повітові кредитівки. Керування останніх не виявило за останніх 10 літ помітних організаційних здібностей майже нічим не спричинилося до пробудження чи поглиблення кооперативного руху. Не маємо жадних підстав думати, що „повновласть" за організацію від кооперативного зїзду переродить дух наших кредитівок, що від того будуть вони здатні стати на чолі великого руху. Бажати цього можемо, але вірити в це не сміємо: дуже велика відповідальність лежить на провідниках за мильні кроки, що можуть стати фатальними для справи.

Інакше стоїть справа з Повітовими Союзами. Повставши на тлі обслуговування кооператив 1-ого ступня вуально-споживчими товарами, Повітові Союзи постепенно стають сільсько-господарськими кооперативами, захоплюючи все ширше і ширше хліборобські збуто-постачальні операції. Питання про всесторонню обслугу села Повітовими Союзами, то в значній мірі питання фондів тих Союзів. Успішна організація кредитової кооперації і правильна кредитова політика в значній мірі поможуть розвязати нинішні трудноті союзів на полі с.-госп. кооперації. Таким чином, неправильною є думка, що представляє наші повітові союзи, як місцеві осередки сільської споживчої кооперації. Поволі перетворюються вони в центри кооперації хліборобської. У своїм постійнім розрості в ширину й глибину створили союзи при собі досить сильний організаційний апарат, яким не може похвалитися жадна місцева організація. Ідейність, інтелігентність та фаховість апарату досить висока і з кожним роком підвищується. Ідейні одиниці того апарату перебувають в щоденнім живім контакті з народом. Багато з них заслужено користується авторітетом, довірям і любовю серед широких народніх мас. Комуж, як не їм належить довірити організацію наших райфайзенок на селі? Хто, як не вони, здатні найскорше промовити до мас у напрямі ощадностей? А до того не менше важна ще така обставина: люди ці постійно їздять по селах, що-дня відбувають по селах конференції. Хтож як не вони найгустіше можуть сіяти ідею взаїмодопомоги й ощадности та, користуючись вже істнуючим апаратом господарсько-споживчих кооператив, запроваджувати по селах життєздатні райфайзенки.

Ще одна увага. В проєкті автора кошти організації має покрити, що зрештою само собою розуміється, сама райфайзенка. Якби то дорого коштувало, колиб повітові кредитівки удержували спеціяльний організаційний апарат (а його ще треба вишколити і виховати!). Тоді як повірення справи Повітовим Союзам потягне за собою значно менші організаційні витрати: організацію райфайзенок Повітові Союзи провадитимуть тими самими силами одночасно і рівнобіжно з поширюванням своєї дотеперішньої ділянки праці.

Слово за повітовими союзами, яких життя без упереджень зробило відповідальними за долю цілої кооперації в повіті. Чи розуміють вони вагу єдности кооперації, що обслуговуватиме майже виключно наше село та чи візьмуть на себе цей тягар. По моєму — повинні взяти: більше нема кому.

Мих. Корчинський.

На рідношкільні теми.

Звідомлення „Рідної Школи" про зібрані жертви.

(Стаття надіслана.)

Навязуючи до вступної статті в „Ділі" ч. 168 про „Рідну Школу", а докладніше про пропаганду в напрямі збільшування жертвенности на ціль Рідної Школи, хочу кинути одну увагу, про засоби тої пропаганди.

Досі управа „Рідної Школи" поміщувала в пресі, наприклад у „Ділі" при місячних закликах до збірок також сумаричні звідомлення жертв, зладжені по місяцям і повітам. Одначе від кількох місяців таких звідомлень чомусь не видно. Не хочу про те широко писати, зазначу лише, що таке звідомлювання має свої добрі сторони, а саме: 1) дає почин до благородної ривалізації між поодинокими повітами, і спричає культивуванню амбіції: „ось наш повіт — мовляв — зложив більше того місяця" або „наш повіт зложив більше чим сусідний повіт"; 2) є це перевірювання через збирачів жертв правдомовности громадян, і то часом громадян на видних становищах.

Знаю це з власного досвіду, коли займався збиранням жертв у Березівщині і коли публіковано подрібні викази жертв. Тоді то мені нераз траплялося почути таке: „Я післав сам на Рідну Школу" або „мені стягнено вже з платні", а тимчасом з подрібного виказу жертв, поміщеного в „Ділі" виходило, що він ніякої жертви в тім місяці не зложив. Очевидно, що даний громадянин пробрехався здорово. Звертати на такі аномалії увагу в чотири очі теж відносить бажаний наслідок. Годиться зазначити, що збирав я жертви між гімназійними професорами, депендентами, священиками, урядовцями, учителями, суддями, комісарами і т. д.

Отже публікування подрібного виказу жертв є дуже доброю контролею цілої суспільности над жертвенністю, а такого права контролі не можна громадянству відмовити.

Та крім того має таке публікування ще далеко більше позитивних сторінок, яких тут вичисляти не стану. А всі вони промовляють за тим, щоби такі подрібні звідомлювання жертв конче публікувати в інтересах „Рідної Школи" і всього українського громадянства.

Іларіон Левицький.

Останні вісті.

ВІДПОВІДЬ ЛИТВИ НА ПОЛЬСЬКУ НОТУ.

У вівторок ввечері повернув з Ковна радн. Шумляковський з відповідю лит. уряду на останню польську ноту. У відповіді лит. уряд відкидає польську пропозицію скликання конференції на 25 ц. м. в Женеві або в Кенігсбергу з огляду на те, що терміни подані в польській ноті є закороткі для підготовлення до зїзду.

АХМЕТ ЦОҐУ АЛЬБАНСЬКИМ КОРОЛЕМ.

Як подає півурядовий комунікат альбанського пресового бюра, в Альбанії відбуваються монархістичні демонстрації за оголошенням в Альбанії монархії. Газети повідомляють, що проголошення Ахмета Цоґу королем має наступити в найближчу суботу на першім засіданні Народніх Зборів в Тірані.

ДЕМОНСТРАЦІЇ В РИЗІ

Так звані незалежні соціялісти урядили вчора вечером в Ризі протестаційне віче проти розвязання Центр. Бюра Проф. Союзів. Ухвалено резолюцію, яка заповідає одноднєвний страйк дня 22 ц. м. По вічу частина зібраних пробувала урядити похід улицями міста, одначе поліція розпорошила демонстрантів.

ПОВСТАННЯ МОНҐОЛІВ ЗДАВЛЕНО

Манджурська влада закомунікувала японському і російському консулятам, що повстання монголів здавлено і приверну-то спокій і порядок. Змобілізовано 3000 жовнірів на північ від Мукдену, щоби вигнати напасників.

ОРКАН СПУСТОШИВ ҐАІТІ.

Над Ґаіті пронісся страшний оркан, який знищив на побережу на просторі 3000 кв. клм. плянтації бананів і як бритвою зголив 200 км. лісів. В часі бурі загинуло 300 осіб. Число ранених перевищує 1000. Многотисячні маси позбавлені даху і наражені на голод.

щі зразки сучасної драматичної творчости, зможуть сотворити твори й вічної вартости.

„Кождий, хто пише, писав І. Франко, чинить це в тім намірі, щоби піддати, суґґестувати другим якісь думки, чуття, виображіння". Пишучи для конкурсу, кожний автор надіється, що саме його твір зможе появитися друком а також дістатися на сцену. Та й матеріяльна вигода — навіть великі письменики дуже чутливі були на свої доходи із літературної праці — не без значіння. Діставши дві чи хочби однотисячну нагороду, можна би поїхати до якоїсь европейської столиці подивитися на світ.

Ще одно джерело заохоти до драматичної творчости. Щасливий автор крім конкурсової нагороди і авторського гонорару мав би ще сталий дохід із тантієм. Його твір ставлять сто разів численні драматичні гуртки по провінції. Із кожної вистави припадає авторові тільки 5 зол. — разом 500 зол. річно! Право дозволу на виставу уділює за порозумінням із автором „Кооператива Український Театр".

А гроші на конкурс?

„Театральна Кооператива" або „Просвіта" відкликається з зазивом до наших багатіїв; гроші на конкурс можуть доставити і ті хто найбільше потребує драматичних творів: театральні гуртки. Є їх, кажуть, понад тисячу, по 10 зол. — складають вони до розпорядимости „Просвіті" чи „Кооперативі" 10.000 зол. Є це сума польської державної нагороди! За ті гроші самі гуртки роздобудуть собі дорогою конкурсу кілька драматичних творів, які збогатять їхній убогий вичерпаний репертуар.

Невже це варто спробувати?

*

Я особисто за комедією і сатирою. Берґсон уважає сміх реакцією людей проти механізму життя. А сьогодні життєвий механізм так розпаношився у всіх ділянках духового й фізичного життя! Та й сказав хтось, що сьогодні люде за мудрі на трагедії; вони, як тільки можуть, викручуються із трагічних ситуацій і це більше подобається сучасникам, хочби тому, що зуживає більше зовнішної енергії та зусиль. Можливо й томуто важче написати добру комедію ніж драму і в розвиткові поодиноких літератур трагедія випереджувала комедію, хоч, як справедливо сказав І. Франко, „гумор невідлучна прикмета кожного правдивого талану".

НОВИНКИ

— **Перенесення тлінних останків полк. Д. Вітовського і четаря В. Чучмана до власних могил.** В суботу дня 25. 8. ц. р. в год. 2-ій пополудні відбудеться на цвинтарі Ст. Гедвіґо-Фрідгоф (Берлін, Лієнштрассе) перенесення тлінних останків полк. **Д. Вітовського**, секретаря військових справ ЗУНР, що трагічно згинув у часі визвольних змагань нашого народу і четаря **В. Чучмана** з каплиці до власних могил. Цею дорогою повідомляємо про те наше громадянство та маємо надію, що воно в тім часі перенесе свої думки та почування в часи світлих моментів нашої історії та сповик чаром великих споминів память обох названих героїв.

— **Нові польські твердині „на кресах".** „Слово Польське" доносить про посвячення нових польських домів у тернопільському повіті. І так у Мишковичах, заходом польської повітової народової організації і за гроші „Тимчасового Повітового Виділу" повстав польський „дом людови". Зайвий доказ на те, що повітові виділи видають стягнені з нашого населення гроші — на польські шовіністичні організаційні цілі. Ті самі повітові виділи забороняють нашим громадам вставляти до бюджету гроші на будову читалень „Просвіти". В новопосвяченому „людовому домі" знайшли пристановище, крамниця „Кулка рольнічего" й „організація млодзежи". Недавно посвятили в тому самому селі польську захоронку, уфундовану теж повітовим виділом. До захоронки, яка повстала заходами тамошнього польського священика, стягають українських дітей. Треба зазначити, що в селі є лише кількох латинників. Невже там нема нашого священика? Також в Драганівці відбулося 5. ц. м. посвячення польського дому ім. Пілсудського. Яку велику вагу кладуть поляки на того роду доми, свідчить факт, що в посвяченні брали участь: тернопільський віцевоєвода, військові старшини і представники староства.

— **Новий латинський костел на Волині.** Повстав він у Ковлі. Маґістрат дарував під костел площу. А що в Ковлі майже нема поляків, поза урядовими та іншими напливовими і переходовими польськими елементами, то фонди на будову збирати дуже важко. Але на це найшов раду будучий парох костела кс. Фелікс Шпарбаховскі. Він поїхав до Америки та зібрав там значну суму долярів. Крім того звигнував повітовий ковельський сеймик немалу суму на ту ціль з податкових грошей, стяганих там виключно майже з українського православного населення. Отже фонди на будову є. З Америки приїхали тепер до Ковля делєґати і привезли нову порцію долярів від тамошніх поляків. Делєґати ці звиджують при тій нагоді осади польських колоністів і військових осадників і тішаться успіхами польонізації не тільки Ковельщини, але й усеї Волині. Душею польонізаційних змагань на Волині є очевидно згаданий уже кс. Шпарбаховскі, що за свої „заслуги" для католицтва дістав від папи відзнаку брилянтової звізди з нашийним хрестом і титулом командора. Вже давніше дістав он також заслуги номінацію на апостольського протонотарія. Не зашкодить пригадати, що кс. Шпарбаховскі походить з Великої України і там він організував польські леґіони в 1917 і 1918 рр. і наділений за ту свою християнсько-католицьку працю численними польськими військовими відзнаками.

— **Висока якість українського сметанкового масла.** Українська кооперація, як відомо, рік тому почала експорт сметанкового масла на закордонний ринок і зокрема у Льондон. Льондонське представництво української кооперації повідомило Вукс, що якість експортованого за кордон українського сметанкового масла повнотою задовольняє вимоги закордонного ринку. На англійському ринкові українське сметанкове масло розцінюється нині на 8 шилінґів за сотнар дорожче ніж сибірське масло.

— **З Української Академії Наук.** Комісія Словника Живої Мови ВУАН закінчила рукопис першого випуску другого тому російсько-українського словника (від З до К). Перший випуск матиме коло 25 печатних аркушів. Словник здадуть до друку в листопаді ц. р. Одночасно комісія готує матеріяли для словника української живої мови. Для цього словника Комісія опрацьовує тепер словник Шевченка, Глібова та Свидницького. [illegible] Кобзаря [illegible] Комісії Словника Живої Мови Керманич Комісії [illegible] проф. В. М. Ганцов [illegible] кордоном [illegible] Проф. Ганцов [illegible] [illegible] ВУАН [illegible] С. Терещенкова [illegible]

по Звенигородщині, де вона спеціяльно досліджувала чумацькі села. Зібрала дуже богатий і цікавий матеріял. — Науково-технічна секція мінерально-нерудної ради організує в Київі Інститут Прикладної Мінеральогії, а також опрацьовує 5-літний плян розвитку нерудної мінеральної промисловости. Утворення Інституту Мінеральогії дозволила нарада ВРНГ. Для організації запрошено відомих фахівців та вчених, зокрема акад. Гуткінського, проф. Лисіна та інших. — Цього року Всеукраїнський Геольогічний комітет вирядив до ріжних округ України 18 наукових експедицій, що досліджують корисні копалини краю. Цього року Геольогічний Комітет охопив дослідницькою роботою Дніпрельстан. Чималу роботу провадить також на Поділлі, де досліджують фосфорити для цукрової промисловости. Геольогічному комітетові доручено реєструвати всі геольогічні роботи, що їх провадять будь-які господарчі організації на Україні.

— **До відома зльокавтованим службовикам і емеритам.** Тов. Взаїмна Допомога неприйнятих до служби службовиків бувшої австрійської і російської держави і емеритів подає до відома, що Т-во не є аполітичне. До нього можуть належати всі зльокавтовані бувші службовики і емерити ріжних декастерій. Товариство не провадить ніякої політики лише бореться за свої слушні права. На підставі цього просить пею дорогою всіх українських послів, занятися щиро та допомогти нам до виборення належних нам слушних прав, як також при кожній нагоді порушувати нашу справу чи то на вічах чи в пресі. — **За Т-во Взаїмна Допомога:** Колесник, голова. Корпан, секретар.

— **Розправи у вересні.** Перед третьою каденцією суду присяжних, відбудуться слідуючі розправи: 3-го вересня: Ст. Пенконек і тов. обвинувачених у головній зраді; 4-го Ізраїль Флюг і тов. за гол. зраду; 6-ого Василь Чех за підпал; 7-ого Катерина Матюк за убивство дитини; 10-го Йосиф Енгельгардт, за гол. зраду; 11-го Проць Романів за підпалення; 13-го **Петро Сайкевич**, гол. зр.; 17-го Карло Шіналь і тов., забурення публичн. спокою; 24-го Софія Бурнацік, убивство дитини; 25-го Йосиф Сіговський, публ. насильство; 26-го Яків Скочиліс, підпал; 27-го Григорій Воротний, убивство.

— **Із залізничого руху.** Задержаний аж до відкликання товаровий рух на відтинку Сокаль-Володимир Вол. з причини загроженого мосту на Бузі між стаціями Ульвівок й Іваничі. Рух пасажирський відбувається виключно денними поїздами. На загроженому мості треба пересідати.

— **Ціни споживчих артикулів.** За споживчі артикули першої потреби є установлені такі ціни: яйця — 14—17 гр.; капуста — 10—30 гр. за головку; шпарагова фасоля — 50—60 гр.; огірки 100 штук: 2.50—4.00 зол.; галярета — 30 гр.; яблока, компотові — 30 гр.—1 зол.; десерові: 2.20 зол.; компотові грушки — 50—1 зол.; сливки 1—2 зол.; вишні — 60—80 гр. Ціни інших артикулів незмінені.

— **Львівська хроніка.** Арештували Михайла Вишковського й Володимира Жука за авантуру на Галицькій площі. — Жертвами вломів впали: Ґустав Зальцман, інж. Марян Більський й Емануїл Глязер. — Хотіла покінчити з життям Анна Колодій, жінка монтера.

— **З постійної хроніки.** В Хотимирі, товмацького повіту, впав жертвою убивства тамошній господар Гнат Петрів. Петрова вбила сокирою його сестра підчас сну. Причина невідома. Убийницю арештували. — Зголосився на поліції в Стрию Іван Кашерой, який підчас фестину в Олексиничах Старих біля Стрия, задусив на смерть свого суперника Петра Урпика.

— **Трансокеанічні лети.** Як відомо, з Америки до Европи перелетіли вже: Ліндберг, Чемберлен з Левіном, Бирд з товаришами, Сеcі та Брок і остання міс Іргарт із Шульцом. На загал усі лети з Америки до Европи вдалися. Натомість усі лети до Америки покінчилися нещасливо. І так згинули безслідно Нонжесер і Колі. Пропали безслідно у филях океану їхні численні наслідники. Одинокий лише німецький літак „Бремен" відбув щасливо ту важку дорогу. (Наслідком дефекту в моторі розбився літак на Ґрінлі Айленд). В останніх часах пробували щастя француз Парі, англієць Куртней та польські летуни Кубаля й Ідзіковський, але невдачно.

— **Катастрофи й нещастя.** На мості між Бистом і Лібушою (повіт Ясло), впало в ріку авто. Шофер згинув, 3 особи ранені. — В дорозі зі Львова до Жовкви впав жертвою катастрофи автобус, 8 пасажирів легко ранених. Поліція веде слідство, хто завинив у катастрофі. — Потонув пасажирський корабель біля побереж Чілє, недалеко гирла ріки Мохін. Понад 100 пасажирів і моряків втопилося. — Підчас автомобілевих перегонів під Берліном впав жертвою катастрофи один з найвизначніших німецьких автомобілістів Гайзер. Гайзер зломив ногу й тяжко потовкся, його товариш убитий. — Підчас летунського попису у Войводині біля Білгороду обтяло крило літака голову переїзджаючому 14-літньому циклістові. — В полудневій Індії вибухла холера. У Греції виринулася дивна недуга, супроти якої лікарі є безрадні. Вона обявляється сильною горячкою. Понад 5 тисяч населення занедужало, є того поважна частина смертельно.

— **Ріжні вістки.** Ленінградська Академія Наук запрохала німецького вченого д-ра Отона Шміта з низкою викладів про сучасний стан німецької науки — до Москви. — Французький учений Венсан винайшов серум проти заразливих недуг, головно проти запалення сліпої кишки, недуг знарядів травлення, запалення о-кістної, урольогічних недуг, як також заразливих хоріб носа й горла. Проти згаданих недуг лікарі були досі безсильні. — Відомий американський фабрикант авт Форд заявив, що при виборах на президента буде голосувати за Гувером. Він є здецидованим прогібістом. „Колиб Злучені Держави знесли прогібіцію, я мусів би зачинити свої фабрики" — сказав Форд до представників преси. — 3000 осіб, що потерпіли від вибуху фосґену, в Гамбурзі, внесли скаргу проти управи міста. Вони домагаються відшкодування. — Найбільша всесвітна виставка відбудеться на другий рік в Барсельоні, в Еспанії. Терен призначений на виставку обіймає 118 гектарів. — В державному литовському Банку в Ковні викрили великі грошеві спроневірення. — Кемаль Паша задумує оженитися з наймолодшою сестрою Аманули. В тій цілі виїде він до Кабулю. — Якийсь каліфорнійський інжинір будує літак, що буде порушуваний парою. Літак довгий на 60 м. буде збудований зі сталі.

Кіна.

„Апольо": „Дитина цирку".
„Байка" „Дівчина з китайської дільниці" і „Печера Смерти".
„Лев": „Дама у спальнім вагоні".
„Палас": „Тільки для одної жінки".
„Фатаморгана" „Пат і Паташон як посильники".

Дописи.

САМБІРЩИНА (З подвигів радикального посла Миколи Рогуцького). З кінцем липня приїхав несподівано до Містковичі з посольським звітом Микола Рогуцький, запрошений сюди одною найапатичнішою та невідповідальною людиною в селі. Звіт його не був звітом, а ординарним оплюгавленням папи римського, наших епископів і духовенства, буд що будь немало заслуженого для нашого народа. Вершком його протирелігійного виступу було те, що св. Йосафата назвав зрадником народу, а про наше духовенство сказав, що воно „гандлює" св. Тайнами і релігією. За цей свій ганебний виступ проти релігії і усього священичого стану відповість він в своім часі перед судом. Нарід, слухаючи цеї визиваючої лайки, здвигав лише раменами бо нарід у Містковичах дуже релігійний. По нім забрав слово місцевий парох о. Стефан Макар, що прийшов, щоби пізнати, що за зілля Рогуцький. В довшій своїй різькій і безпощадній промові засував він усю брехню і облуду промови Рогуцького, унагляднив усю її злосливість і партійну тенденційність та виказав йому брак знання рідної історії. Промовець історичними фактами доводив, що все, що наш нарід має, це у великій мірі заслуга нашого духовенства. Далі розкрив усю шкідливість роботи радикалів для народа, а зокрема страшні наслідки такої „роботи" як Рогуцького. Велике враження зробило на вічовиків те місце з промови о. Макара, в якому він згадав про те, як то бувший провідник радикалів Данилович і такі радикальні „дуби" як Твердохліб, Яків, Лаврук і інші стали хлібоїдами і зрадили інтереси свого народу. Характеристичне, що на вічу цім оклеветував Рогуцький свого пароха о. Онишкевича, чоловіка заслуженого для нашої нації. Нікчемна промова Рогуцького на вічу в Містковичах учить наш нарід, що не повинен йти на його віча, так як не пішли громадяни Горожанни повіту Рудецького, в наслідок чого Рогуцький там віча навіть не починав. — Учасник.

Памятайте, що всякі збірки на нагробник на могилі Івана Франка треба посилати до Центробанку, Львів, Ринок ч. 10, І. пов. на щадничу книжечку ч. 79.10.

Нові книжки й журнали.

Збірник математично-природописно-лікарської секції Наукового Тов. ім. Шевченка у Львові.

Том XXVII. 1928 р. ст. 270 під редакцією президії секції. — Це том присвячений памяти великого українського фізика а романдлина, попередника Рентґена, пок. Івана Пулюя з нагоди 10-ліття його смерти Значінню Пулюя присвятив обширну студію д-р Р. Цегельський; того ж автора є також замітки про актуальну нині квестію хемічної термінольоґії. Крім праць д-ра Цегельського в Збірнику є ще 13 праць з царини математики, фізики, астрономії та природи авторів: Н. Ганорава (Камянець Подільський), О. Смакули (Ґетінґен), В. Левицького (Львів) Ю. Гургули (Рогатин), С. Чорного (Київ), К. Тавчаківського (Прага), П. Герасименка (Льондон), М. Кравчука (Київ), Ю. Русова (Подєбради), Н. Крилова (Київ), В. Кучера (Львів), М. Зарицького (Львів). Праці надруковані в українській та французькій мові. До книжки додано портрет пок. Пулюя та кільканадцять клішів.

„Більшовик України". Політично-економічний журнал ЦК КП(б)У. Рік видання третій. Ч. 14. з 30. липня 1928. Харків. Державне Вид-во України.

„Чар-Зілля", ілюстрований двотижневик. Ч. 4. Рік II. Тернопіль, серпень 1928.

„Вісти з Лугу". Письмо присвячене луговим і січовим справам, просвіті та науці. Ч. 8. Р. III. За серпень 1928.

ОПОВІСТКИ.

„Вертеп Наших Днів" — Галактіона Чіпки і Ле-ле!

Трускавець,	четвер	23/8	
Сколе,	пятниця	24/8	
Синевідсько вижне	субота	25/8	
Стрий,	неділя	26/8	274 1—3

Новий Український Театр під дир. Панаса Карабіневича.

Калуш:
23. VIII. Казка старого млина
Войнилів:
24. VIII. Циганка Аза
25. VIII. Вій
26. VIII. Сирітка Ася.
27. VIII. Маруся Богуславка.

Вписи до середньої заводово-промислової школи (дівочої), відбуваються дальше в заряді С. С. Василіянок у Львові, вул. Длугоша ч. 17. Початок науки дня 6 вересня 1928 р. 264 3—3

Кружок „Рідної Школи" в Чорткові пошукує молодого, меткого чоловіка, що буде їздити з кіном Кружка. — Голоситись в Управі української гімназії. Неприняті без відповіди. — Старшина. 287 3—3

Приватна гімназія „Рідної Школи" з правом прилюдности в Чорткові. Вступні іспити до приготовної і до І. кляси відбудуться дня 31. серпня, до кляс від II—VI. відбудуться дня 30 серпня. — Управа. 287 3 3

В прив. учит. жін. Семинарії С. С. Василіянок в Дрогобичі вступні іспити на І., II., III., і IV. курс відбудуться додатково на днях 30. і 31. VIII. і 1. IX. п. р. — Зголошення щоденно в канцелярії Семинарії устно або письменно. — Управа 308 1—3

В державній гімназії в Перемишлі доповняючі іспити, додаткові вписи і вступні іспити до кляс I—VII відбудуться без окремого дозволу дня 1-го вересня. Початок шкільного року дня 3-го вересня. 309 1—1

Вписи до вселюдної семиклясової школи ім. Маркіяна Шашкевича у Львові при вул. Скарбківській ч. 26. відбудуться дня 29, 30. і 31. серпня 1928 р. в годинах від 9. до 12. рано і від 4. до 6. по полудні. — Управа школи.

Гімназія „Рідної Школи" з правом прилюдности в Коломиї. Додаткові вписи до кляс IV—VIII і вступні іспити до кляс IV—VII відбудуться дня 31. серпня і 1. вересня в 8. годині рано. В міру зголошень відкриється підготовний курс до IV кл. Початок шк. року дня 3. вересня. — Управа. 307 а 1—3

Семинарія Р. Ш. з правом прилюдности в Коломиї. Додаткові вписи на курс I—V і вступні іспити на курс I—IV відбудуться дня 31. серпня в 8. годині рано. В міру зголошень відкриється підготовний курс на I. рік. Початок шк. р. дня 3. вересня. — Управа. 307 б 1—3

За редакцію відповідає Василь Мудрий. Видає Видавнича Спілка „Діло". В друкарні Видавничої Спілки „Діло". Львів, Ринок ч. 10.